

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/226
KARAR NO : 2021/9392

**T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I**

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İSKENDERUN 3. ASLİYE HUKUK (TÜKETİCİ) MAHKEMESİ
TARİHİ : 05/10/2018
NUMARASI : 2018/518 - 2018/370
DAVACI : NECATİ EREN
DAVALI : YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.

Taraflar arasındaki Tüketici Hakem Heyeti Kararının iptali davasının mahkemece yapılan yargılaması sonucunda davanın feragat nedeni ile reddine yönelik olarak verilen karara karşı Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulmakla; dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, davalı Bankadan kullandığı tüketici kredileri nedeniyle kendisinden haksız olarak kesilen masrafların iadesi için tüketici hakem heyetine başvurduğunu ancak talebinin hukuka aykırı olarak reddedildiğini ileri sürerek, hakem heyeti kararının iptali ile bankaca haksız olarak tahsil edilen bedellerin mahkemece tespit edilerek avans faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiş; vekili aracılığıyla verdiği 04.10.2018 tarihli dilekçesiyle davadan feragat ettiğini bildirmişti.

Mahkemece davanın feragat nedeniyle reddine karar verilerek davalı lehine vekalet ücretine hükmedilmiş; ancak hükmün vekalet ücretine ilişkin (4 nolu) bendi, 05.12.2018 tarihli tashih kararı ile hüküm sonucundan çıkartılmıştır.

Adalet Bakanlığının 10.09.2020 tarihli yazısında hüküm kurulduğu tarihte kendisini vekil ile temsil ettirmeyen davalı lehine gerekçeli kararda vekalet ücretine hükmedilmesi ve hükmün tefhimi ile birlikte davadan elini çeken mahkemenin sonradan dosyayı ele alarak hükümde değişiklik yapmasının usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun (HMK) 363. maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

HMK m. 326/1 hükmü gereği kural olarak yargılama giderleri, yargılama sonucunda haksız çıkan tarafa yükütlüdür. Davaya son veren taraf işlemlerinden biri olan davadan feragat halinde, davacı, aleyhine hüküm verilmiş gibi yargılama giderlerini ödemeye mahkum edilir (HMK m.312/1).Vekille takip edilen davalarda kanun gereğince takdir olunacak vekalet ücreti, HMK' nın 323. maddesinde yargılama giderleri arasında sayılmıştır. Davada haklı çıkan taraf lehine vekalet ücretine hükmedilebilmesi için davanın herhangi bir aşamasında davayı vekili ile takip etmiş olması gerekir. Yargılamanın başından hüküm verilinceye kadar davayı bizzat takip etmiş taraf lehine vekalet ücretine hükmedilemez. Somut olayda davacı,

04.10.2018 tarihinde davadan feragat ederek uyuşmazlığı sona erdirmiş; Mahkemece 05.10.2018 tarihinde feragat nedeniyle davanın reddine karar verilerek taraflara tefhim edilmiştir. Davalı ise feragatten ve mahkemenin nihai kararıyla davadan elini çektiği tarihten sonra 08.10.2018 tarihinde vekaletname sunmuştur. Bu nedenle Mahkemece gerekçeli kararda dava vekille takip edilmiş gibi davalı lehine vekalet ücretine hükmedilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Öte yandan, hükümdeki açık yazı ve hesap hataları hükmün tashihi ile (HMK m.304), yeterince açık olmayan veya icrasında tereddüt uyandıran fıkralar ya da birbirine aykırı fıkralar ise hükmün tavzihi yolu (HMK m.305) ile düzeltilebilir ise de; hüküm fıkrasında taraflara tanınan hak ve borçlar, HMK'nın emredici nitelikteki 305.maddesinin ikinci fıkrasının açık hükmü gereği, tavzih yolu ile sınırlandırılmaz, genişletilemez ve değiştirilemez. Bunun, açık hesap ve yazım hatalarının düzeltilmesine ilişkin tashih yolu ile yapılması da evleviyetle mümkün değildir. Bu nedenle, Mahkemece gerekçeli kararın dördüncü bendinde yer alan "*Davalı taraf vekil ile temsil ettirildiğinden yürürlükte bulunan AAÜT gereğince hesaplanan 545,00 TL(Asgari Ücret Tarifesinin 6. Maddesi uyarınca yarısı oranında) vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine,*" şeklindeki hükmün 05.12.2018 tarihli tashih kararı ile hüküm metninden çıkartılması da davalıya tanınan hakların sınırlandırılması niteliğinde olup, açıklanan emredici yasa hükmüne aykırıdır.

Netice itibarıyla Mahkemece, uyuşmazlığın sona erdiği tarihe kadar dava davalı tarafından vekil ile takip edilmemiş olmasına rağmen gerekçeli kararda davalı lehine vekalet ücretine hükmedilmesi ve sonradan vekalet ücretine ilişkin bendin tashih ile hüküm sonucundan çıkartılması usul ve yasaya aykırı olduğundan Adalet Bakanlığının yerinde görülen kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekmektedir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle, Adalet Bakanlığının HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin 3.fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine, 30/09/2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

ESAS NO : 2021/435

KARAR NO : 2021/11398

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A
Y A R G I T A Y İ L A M I

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : **DIYARBAKIR 1. TÜKETİCİ MAHKEMESİ**

TARİHİ : 12/02/2019

NUMARASI : 2018/347-2019/115

DAVACI : T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş. VEK. AV. CEMAL TÜRKAN

DAVALI : VEYSİ TEKİN VEK. AV. SIDKI ZİLAN

Taraflar arasındaki tüketici hakem heyeti kararına itiraz davasının mahkemece yapılan yargılaması neticesinde davanın reddine dair kesin olarak verilen hükmün Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na kanun yararına bozulması istenilmekle; temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosya içerisindeki kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı, davalının dava dışı TOKİ Başkanlığına ait gayrimenkulün satın alınması sırasında banka tarafından satış sözleşmesine istinaden komisyon ücretinin haksız olarak kesildiğini belirterek bedel iadesini tüketici hakem heyetinden talep ettiğini, ilgili hakem heyetinin de banka aleyhine karar verdiğini, söz konusu kararın yasaya aykırı olduğunu, bankanın sözleşmenin tarafı olmadığını, sözleşmenin asıl muhatabının TOKİ olduğunu, bankanın söz konusu sözleşmede TOKİ' nin vekili sıfatıyla yer aldığını, yapılan başvurunun husumet yönünden reddi gerektiğini, söz konusu bedelin sözleşmede öngörülen komisyon, tacir sıfatıyla bankacılık işlemleri ve vekâlet hükümleri karşılığında alındığını, sözleşme ile kararlaştırılmış olan bir ücret olduğunu belirterek Tüketici Hakem Heyeti Kararının iptalini talep etmiştir.

Davalı, önceden hazırlanmış, matbu, standart ve boş sözleşme olması dolayısıyla sözleşmenin içeriğine müdahale hakkı verilmediği, davalı ile müzakere edilmediğini, sözleşmenin tek tarafı olarak hazırlandığını, satış sözleşmesinde banka komisyonuna ilişkin maddenin haksız bir koşul olduğunu savunarak davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece, davalıdan "komisyon" adı altında yapılan kesintinin Ziraat Bankası tarafından yapıldığı, bu nedenle davalının Toplu Konut İdaresi Başkanlığından talep hakkının bulunmadığı, ilgili hakem heyeti kararının hukuka uygun olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 11.01.2021 tarihli yazısında; davalı ile dava dışı Toplu Konut İdaresi Başkanlığı arasında imzalanan Toplu Konut Projesi Gayrimenkul Satış Sözleşmesinde yer alan bakiye borç üzerinden binde beş oranında banka komisyon ücretinin alınmasının, kredi kullandırma masrafları olmayıp bankanın Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile alıcı arasındaki aracılık hizmeti nedeniyle alınan komisyon ücreti olduğu ve

haksız şart olarak nitelendirilmesinin mümkün olmadığı göz önünde bulundurularak, davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken, banka komisyonu adı altında tahsil edilen ücretin haksız şart teşkil ettiği gerekçesi ile davanın reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek; kararın, 6100 sayılı HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun yararına bozulması talep edilmiştir.

Uyuşmazlık; davalının dava dışı TOKİ'den aldığı gayrimenkulün 3. kişiye devri nedeniyle banka tarafından kesilen komisyon ücretinin iadesi için tüketici hakem heyetine yapılan başvurusunun kabul edilmesine dair tüketici hakem heyeti kararının iptali istemine ilişkindir.

Dava dosyası incelendiğinde, davalı tarafından söz konusu taşınmazın 3. kişiye satıldığı ve bu işlem için 03.05.2013 tarihinde davacı banka tarafından 159,88-TL komisyon ücreti alındığı, yine TOKİ ile akdedilen sözleşmenin 4.2. maddesinde "alıcının taşınmazı üçüncü şahsa devretmesi halinde yapılacak devir işlemlerinden banka bakiye borç üzerinden %0,5 (binde beş) oranında devir edenden, %0,5 (binde beş) oranında da devir alandan komisyon tahsil eder. Söz konusu komisyonlar banka tarafından alıcıdan tahsil edilecektir." düzenlenmesinin yer aldığı anlaşılmaktadır. Taraflar arasındaki uyuşmazlık davacı banka tarafından tahsil edilen bedelin haksız şart niteliğinde olup olmadığı ve tahsil edilip edilemeyeceği noktasında toplanmaktadır.

Standart sözleşmeler, içeriğini kısmen veya tamamen genel işlem koşullarının oluşturduğu, tarafların karşılıklı müzakereleri sonucu değil, aksine, taraflardan biri veya üçüncü kişi tarafından önceden hazırlanmış hükümlerin kullanıldığı sözleşme tipi olarak tanımlanmakta olup, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 4822 Sayılı Kanunla değişik 6. maddesi ile, Avrupa Konseyi'nin 05.04.1993 tarihli, 1993/13/AET Yönergesinde ve bu yönergeyi iç hukuklarına aktaran Avrupa Birliği ülkelerinde, standart sözleşmelerde yer alan hükümlerin ve özellikle bu sözleşmelerin içeriğini oluşturan genel işlem koşullarının, haksız şart olduğuna ilişkin bir karine öngörülmüştür.

Yine 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 4822 Sayılı Kanunla değişik 6. maddesi ile sözleşmelerdeki "haksız şart" kurumu düzenlenmiş ve satıcı ve sağlayıcının tüketiciyle müzakere etmeden, tek taraflı olarak sözleşmeye koyduğu, tarafların sözleşmeden doğan hak ve yükümlülüklerinde iyi niyet kuralına aykırı düşecek biçimde tüketici aleyhine dengesizliğe neden olan sözleşme koşullarının haksız şart olup, taraflardan birini tüketicinin oluşturduğu her türlü sözleşmede yer alan haksız şartlar tüketici için bağlayıcı olmadığı belirtilerek, satıcı veya sağlayıcının, bir standart şartın münferiden tartışıldığını ileri sürüyorsa, bunu ispat yükünün ise ona ait olduğu belirtilmiştir.

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 6. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkrasına göre, "Eğer bir sözleşme şartı önceden hazırlanmışsa ve özellikle standart sözleşmede yer alması nedeniyle tüketici içeriğine etki edememişse, o sözleşme şartının tüketiciyle müzakere edilmediği kabul edilir. Sözleşmenin bütün olarak değerlendirilmesinden, standart sözleşme olduğu sonucuna varılırsa, bu sözleşmedeki bir şartın belirli unsurlarının veya münferit bir hükümünün müzakere edilmiş olması, sözleşmenin kalan kısmına bu maddenin uygulanmasını engellemez" hükmü yer almaktadır. 4077 Sayılı Kanunun değişik 6 ve 31 maddelerine dayanılarak hazırlanan Tüketici Sözleşmelerindeki Haksız Şartlar Hakkında Yönetmeliğin 7. maddesinde ise "satıcı, sağlayıcı veya kredi veren tarafından tüketici ile akdedilen sözleşmede kullanılan haksız şartların batıl olduğu" hükmü getirilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar ışığında somut olaya bakıldığında; davalı ile banka arasında kredi sözleşmesinden kaynaklanan bir uyumsuzluğun olmadığı, uyumsuzluğun gayrimenkul satış sözleşmesinin 4.2. maddesinde yer alan düzenlenmeden kaynaklandığı, söz konusu düzenlemenin bankacılık işlemi niteliğinde olduğu ve taraflardan birinin durumunda iyi niyet kurallarına aykırı olarak aleyhine dengesizlik oluşturan bir hüküm taşımadığı, bu haliyle haksız şart olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmaktadır.

Hal böyle olunca, mahkemece; davalının TOKİ ile imzaladığı sözleşmenin 4.2. maddesi gereğince bankacılık işleminden kaynaklanan kesintinin olduğu ve söz konusu sözleşme gereğince yapılan kesintinin haksız şart olarak nitelendirilemeyeceği değerlendirilerek davanın kabulüne karar verilmesi gerekirken, yanılıklı değerlendirme ile davanın reddine, karar verilmiş olması doğru görülmediğinden, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekir.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın HMK'nın 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz talebinin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**, aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca gereği yapılmak üzere bozma kararının bir örneğinin ve dava dosyasının **Adalet Bakanlığına gönderilmesine**, 15/11/2021 tarihinde oy birliği ile karar verildi.